

sz. 2.
 adények,
 gyaziatén
 t é k
 végett
 lók.
 érodámoz a
 giedrelebb
 abajtó viz.
 érnáty t.
 ZSEF
 iz
 értétre 6
 ay és érdem
 érnádel 1886.
 érnben
 millió palack.
 modera
 R.
 Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Szerkesztőség és kiadó hivatal
 S. Sándor-utca SIMON-ház Kunz József ut
 kereskedésével szemben.
 HIRDETÉNYEK.
 előfizetési pénzek és a kiadás körüli pa usz. a
 valamint a lap sze lemi részét ill. stő
 minden k ű z l e m é n y e k ide intő endők.
 Bérmmentlen levelek csak ismert készletől
 fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:
 Helyben bázhoz hordva vagy vidékre postán
 küldve:
 Egész évre 10 frt — kr.
 Félévre 5 frt — kr.
 Negyedévre 2 frt 50 kr.
 Egy hóra 1 frt — kr.

Hirdetési díj:
 Ot-haásbospetitior egyszeri beigtatásáért 5kr
 Bályogdíj minden hirdetésért külön 30 kr
 Nyilttér 4 hasáboz petitiorért 20 kr.
 Hirdetést vagy reclamat magában foglaló
 újdonság sora 50 krajózar.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Csütörtök Február 2.

24. szám.

Orosz parlament-pótlék.

A kinek kávéja nincs, cigóriával kell beérnie és ott, a hol Bachus az áldását megtagadta, wutki a szász torkok áldása. Az oroszoknak nincs parlamentjük, így hát annak egy — mindenesetre szegényes — pótlékát élvezik feccőségben a legbeszédesebb tanácskozó testületeknek sem engedő hírlapi cikkeikben. A hírlapok a felől, a mi épen élénkebb általános érdeklődés tárgyát képezi, kérdést intéznek önmagukhoz és felelnek is arra maguk. Ily önelégedett kérdés-feleletjüket épen most végzett az ezen pillanatban legelőkelőbb orosz lap, a „Novoje Vremja.“ Ez Párisból kelteve azon kérdést írta magának: vajon Oroszország és Ausztria-Magyarország nem egyezhetnének-e meg, az előbbi a „Fekete tenger“ birtokát, természetesen a körülük fekvő helységekkel együtt, biztosíthatná magának, a miért viszont az utóbbinak megengedné az előnyomolást Szalonichig? És a következő tartalmú választ adta magának, egész helyesen Pétervárról kelteve: Oroszország az egész Fekete tenger akarja, de nem teheti ki magát a veszélynek, hogy Ausztria-Magyarország által a Dardanellákban elzárassék; és ha Ausztria-Magyarország a Balkánon tovább nyomulni, még több szláv földet és szláv népet magához vonni akarna, ugy csakhamar — a nagy német és még nagyobb orosz birodalom közé ékelve — fejtetőre állíttatnék és lábait az ürességben himbálná. Különbön Ausztria-Magyarország holt ember s „holt emberrel nem lépnek házasságra“.

Mint ezen mintaszelvényből látszik, — írja a „Pester Correspondenz,“ — az orosz parlament-pótlék jó erősen „csinál“ élczben és bölcsességben. De élcze döréség, bölcsesség és ál bölcsesség. A mit páriszi interpellációjában

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A bojár leánya.

Regény.
 Írta: Vértési Arnold.
 (Folytatás.)

Töltsék csak ma együtt az estét magukban, gondolá Csongrády Gyuri s otthonmaradt. Azt üzentette Fehérékhez, hogy kissé rosszul van, majd csak holnap reggel kéreti Fehér Armin urat, hogy látogassa meg őt. Nos, holnap majd elbucszhatnak. A mai este maradjon magában a férj és nő; hiszen oly rövid volt együtt létük, hogy e pár nap alatt ki se beszélhették magukat.

De ha Csongrády Gyuri azt gondolta, hogy valami szívességet cselekszik, midőn otthon marad, Armin legkevésbé sem örült e kmaradásnak. Ugy látszott, mintha kerülne az Eszterrel egyedülmaradást. Csongrády Gyuri jelenléte mindenesetre megakadályozott volna bizonyos nyilatkozatokat, melyekre a szívily percekben hozzászabó válás előtt nagyon is hajlandó.

Ki akarta ezeket kerülni Armin bizonyára. Kérte Esztert, siessen föltálatni a vacsorát; le akar feküdni, hogy kialhassa magát, holnap reggel korán kell kelnie.

Csak addig időzött az asztalnál, míg megette vacsoráját. Aztán kezébe vette a gyertyát, jó éjt kívánt és szobájába távozott.

Eszter szóltan, tompa fájdalommal nézett utána. Néhány percig nagy elhatározással küzdött lelke, szólni akart, kitérni egész szívét férje előtt; ez utolsó pillanatban erőt érzett gyöngye szívében.

kérdézet, minden bizonynyal igen botor, a helyett az, mit a kérdésre Pétervárról válaszol, nem egészen okos. Ausztria-Magyarország nem ajándékozhatja Oroszországnak a Fekete tengert és a körülük fekvő helységeket, mert nem szokása, mint Oroszországnak, idegen tulajdon felett rendelkezni; lehet azon, talán nem egészen jelentőség nélküli véleményben is, hogy Európa és a világ-béke érdekeivel mégis csak jobban összeegyeztethető, hogy ha Oroszország nem uralkodhatik szabadon és korlátlanul a Fekete tengeren és ha különösen az Európa elleni támadásnak, a Dardanellák-nak kulcsa ha nem éppen osztrák-magyar, de mindenesetre nem orosz kézben van. További balkán területeket magához vonni, illetőleg Salonichig előre nyomulni Ausztria-Magyarország absolute nem akar; ezt Tisz a Kálmán, egy elismert loyális jellemű államférfi, a magyar parlamentnek, egy valóságosan létező, szabad önálló gondolkozású és erős akaratu férfiakból álló parlamentnek, nem pedig papiros pótparlamentnek, nyilvános ülésében az összes pártok egyhangú élénk helyeslése közben a leghatározottabban csak a legközelebbi mult szombaton jelentette ki. A mi végül a „holt embert“ illeti, az orosz diplomacia a legsajátabb meggyőződéséből tudja, hogy az mennyi életet, az egész orosz bujtogató és eselszöví művészetet a porbaszújtó, hypnotizáló, megbénító erőt tanusított az utolsó években és, a világbéke kedvéért nem kívánjuk, hogy rá kerüljön a sor, de ha egyszer mégis mérkőznünk kellene, akkor Oroszország meglepetve fogja látni, hogy mily pompásan üt e „holt ember“.

A „Times“ Tisza nyilatkozatairól. A „Times“, febr. 1-dik számában foglalkozik Tisza Kálmán szombati nyilatkozataival. A vezércikkéből adjuk a következő részt: Tisza mult

Beteges, szenvedéstől megtört alakja föl-élénkült e lázas elhatározás erejétől, finom arca, szelid szemei fiatalkori tüzből égtek. Egészen olyan volt e percben mint tizenégy év előtt, leánykorában. Mintha hajdani gyöngéd, ihletszerű szépsége visszaszállt volna egy percre. Legyőzte női büszkeségét. Szólni fog, mert egész életének boldogsága, élete forog itt kockán. A merész szándék ifjú lángot lövelt arcába, szemébe, ifjú tüzet keblébe. Hiszen alig volt harmincegy éves, még élni akart, még boldogságot akart. Joga volt rá.

Tudta, hogy a mai estétől függ minden; ha férjének szívét vissza nem hódítja ma, elveszett az reá nézve végkép. Erezte, hogy még mindig szereti férjét s hogy szeretete nélkül nem bír élni. Gyöngéd, törekény teremtény volt, nem afféle szépség, mint a milyen a férfiakat rendszeren elbűvölni szokta.

Talán számított a multak emlékére, az édes napok emlékére is, midőn most férjéhez közelített. Bizonyára megrendítette volna némileg Armin a házassága első boldog éveire való hivatkozás, s ha reá pillant Eszterre, meghatotta volna azon meglepő hasonlatosság, hogy mennyire hasonlít Eszter tizenégy év előtti képéhez, egészen ugy áll itt előtte, mint áll tizenhétéves korában.

Mindez megfordult Eszter elméjében. A nemes és büszke nő először alázta meg magát odáig, hogy a kacérkodás eszközeihez folyamodott. Hiszen egész életének boldogsága forgott kockán.

A rég elmúlt boldog napok emlékeit akarta föléleszteni férje szívében. Ösztönszerűleg érezte, hogy ebben van hatalma s ezáltal győzhet, ha győz. Azon kék ruhát vette magára, melyet férjhezmenetele után, mint ifjú asszony először viselt s melyet mint szent ereklyét, mint édes emléket őrzött tizenhárom év óta, szépen elrakogatva.

Ezt öltötte fel most. Ép oly karesu volt, mint tizenhárom év előtt, kissé még véznább. Gyöngéd termete, kipirult arca e ruhában egészen visszavarázolták régi képét. Ha Armin reá tekint, lehetetlen, hogy azon pillanatban emlé-

szombaton tartotta meg az európai helyzetet érintő beszédét, melyet nemcsak Ausztria-Magyarországban vártak érdeklődéssel, hanem az összes európai fővárosokban is. Hogy valami új ténnyt fog a beszéd felemlíteni, vagy hogy valami meglepő nyilatkozatot fog tartalmazni, az valószínűtlen volt és a jelen esetben ez a valószínűség nem is teljesedett be. Budapest és Bécs politikusainak jórészt be kell érniük azzal, hogy megkísérlik a beszéd sorai között Kólvási a bizalmat vagy aggodalmat, vagy pedig hogy felkeressék benne az eszmement árnyalatait. Tekintve a Tiszát környező közvéleménynek feszült várakozását, a magyar miniszterelnöknek nehéz és kényes feladatot kellett megoldani és hogy jól megoldotta, arra nézve talán a legvilágosabb bizonyíték az, hogy az optimisták és pessimisták egyaránt megtalálhatták benne nézeteiknek megerősítését. Tisza válaszában, melyet a hozzá intézett interpellációkra adott, a legfontosabb pont volt ama kijelentés, hogy a legkisebb ok sincs arra, hogy Németország és Olaszország hűségében kételkedni kellene, mely hatalmak Ausztria-Magyarországgal védelmi szövetségre léptek. Egyébkép e kijelentés az angolok előtt szükségtelenné fog tetszeni, mert ők csak nagyjában szemlélik a tényeket és nem igen törődnek azoknak részleteivel; de annak a kijelentésnek meg kellett történnie, mert megnyugtató hatást gyakorolhatott az osztrákokra és magyarokra, kik sokáig hallgattak a németországi sajtó egy részének érthetetlen támadásait. Tisza nyilatkozata után még nehezebb lesz Ferencz József uralkodó alattvalóinak felfedezni azt az indító okot, mely miatt, a jelen körülmények között, Bismarck herceg szungalmazott organumainak része ellenséges indulatu hurokat pendített. — A támadásnak szemmel látható időszertelensége csak azt bizonyította, hogy a támadásnak volt tárgya, alapja; de miután Tisza, kiről fel kell tenni, hogy Kálnoky gróf rendelkezésére bocsátott minden információt, megadta a demontit, most ép oly kevésbé érthető, — mint azelőtt, hogy Bismarck herceg a hármas szövetséggel szemben valami illoyális lépést tervezne. Akár arra kívánja figyelmeztetni, hogy Németország lelkiismeretessége nem fogná engedni magatartásának kevésbé békessé váló változtatását, akár pedig abban a hitben, hogy a háboru elkerülhetlen eszelekedeteivel azt igyekszik elérni, hogy a hábo-

kebe ne jussanak házasságának első boldog napjai.

Megnézegette magát a tükörben Eszter és mosolygott. Sok szomorú nap után ez volt az első mosoly. Az édes napok jutottak eszébe. Zaklatott szíve vigasztalást talált ez emlékekben; himi akarta, hogy még nincs minden remény elveszve.

Szende, piruló arcán a meglegedés és szomorú remény mosolya játszadozott. Ugy tűnt fel neki a tükörben képe, mintha tizenhárom év óta misem változott volna, egészen hasonló volt a tizenhárom év előttihez.

De ugy fog-e feltűnni Arminnak is? Aggódva tekintett újra a tükörbe Eszter.

Gyermekek örömmel nézegette képét. Hisz oly régen, oly nagyon rég nem történt ez, hogy megbocsátható volt ez a kis kacérkodás, melylyel férjét akarta visszahódítani.

Még nem hervadt el arca. Harmincegy éves ifjú életének nem kell már lemondani a boldogságról s reszkető szíve remélni merte, hogy visszanyerheti még férje szerelmét.

— Oh, mily szép vagy ma, édes mamám! — szólt a nagyobbik fiu, Pali, rajongó bálulással csüggve anyján s forró csókokkal borítva kezét.

Eszternek édesen esett e szó. Megifjodni érzé lelkét egészen.

Igy várta este férje hazajöttét.

Armin reá sem pillantott, észre sem vett rajta semmi változást. Szemei csaknem mindig a földön jártak, s vacsora után sietett távozni.

Midőn már kezébe vette a gyertyát s jó éjt kívánt, Eszter remegve, de merész elszánt-sággal lépett hozzá. Szíve sajgott az észre nem vétetés miatt, de most elfojtotta neheztlenségét, fájdalmát, szólni akart nyiltan Arminnal, vissza-akarta tartani ez utól, mely, — érezte ezt, — örökre elszakítja őket egymástól.

Megragadta férje kezét. Szólni akart, de nem bírt. Melle pihgett, ajka reszketett.

— Jó éjszakát, — szólt a férj komoran, ridegen, reá sem tekintve nejrére.

rut mások kezdjek meg, — mindkét conjecturának meg van a maga plausibilis volta. Az agg uralkodónak ismeretes irtózása a háborútól jelentékeny tényező a helyzetben és ámbár a német császár nehezen fogja megengedni, hogy személyes ellenszenvét meggyeztesse egy ünneplés szövetségi loyális megtartásával, Bismarck herceg tisztelete uralkodója iránt, sokat tesz arra hogy kikerültesse vele az első hadviselővé tétel felelősségét. Bárhogy legyen is, tény, hogy Tiszának nincs legkisebb kétsége sem a szövetség esonkíthatatlan fennállásában. Ebből a szempontból, ha másból nem is, beszéde megnyugtató.

Nyugalmozott altábornagy. Hollán Ernő altábornagy, a székesfehérvári V-ik honvédkerület parancsnokának saját kérelmére történt nyugalmazását tudatja a hivatalos lap legújabb száma. A király ő felsége ez alkalommal a belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta Hollának.

Országgyűlés.

Budapest, február 1.
 Vámpolitikai vita folyt ma a képviselőházban: a Németországgal kötött kereskedelmi szerződés beizkelyezéséről szóló törvény javaslatot tárgyalták ugyanis, melyet Láng Lajos előadó röviden elfogadásra ajánlott. A törvényjavaslatot az összes szónokok elfogadták s a ház egyhangulag szavazta azt meg. Gaál Jenő (pécskai) azt igyekezett kimutatni, hogy Németország tulságos védekezése monarchiánk gabonája ellen nem válik hasznára magának Németországnak sem. Bauszner Guido beszélt azután általános figyelem között arról, hogy monarchiánk Németországhoz való viszonya mily fontossággal bír nemesk ránk nézve, hanem Németországra nézve is, hogy mennyire szükséges e két állam között a vámszerződés megkötése, mert e nélkül a politikai szövetség teljessége nincsen meg. M u d r o n y Soma azt fejtegette, hogy önálló vánterület nélkül nem nyujthatunk Németországnak kedvezményeket s így ilyeneket mi sem követelhetünk tőle. Steinacker Ödön a védvamos áramlat ellensúlyozását sürgette a vámpolitika terén. A vita végével M a t l e k o v i c s Sándor államtitkár és Láng előadó reflectáltak a szónokok megjegyzéseire, rectificálva ezeket.

Eszter eleresztette férje kezét. Búszkesége föllázadt s szóltan lépett vissza. Vége volt mindennek.

Kis, magányos háló-szobájába sietett s zokogva borult ágyára. A vankosokba temetve fejét sokáig sirt a csöndes éjben.

Másnap mikor fölkel, szerfölött sápadt volt arca, csak szemei körül látszottak vörös gyűrűk.

Csaknem érzéketlen, szibadt nyugalommal nézte az uti készülteket. A lovakat már befogták az udvaron; Eszter nem mozdult.

Armin hozzá jött s megcsókolta szórakoztatan, hidegen. A nő hagyta magát megcsókolni, de nem viszonzta az csókot; kezét is, melyet Armin megfogott, Armin kezében hagyta pihenni.

de mindez oly csöndes egykedvűséggel történt, mintha nem is valami hosszú választól volna szó, melyről Eszter azt hiszi, hogy örök lesz.

(Folyt. köv.)

A magyar nép és nyelv eredete.

Írta: Dr. Kardos Albert.
 Folyt. és vége.

Egy világhírű férfi, V á m b é r y Armin, vállalkozott arra, hogy megsabadít benünket az ellenszenves atyafiaktól és külbmb rokonokat ültet a helyökbé; t. i. a töröktatóárokat. — Már régen észrevették a tudósok, hogy a magyarban sok a török szó, még pedig olyan szavak, melyeket nem a budai basa katonáitól vagy a tornavári bég jancsáraitól tanultunk elzött 2—3 száz évvel, hanem a melyek a Káspi tó mellékén kóborló török tatár népek nyelvélből keveredtek a magyar nyelvbe ezeltött több mint ezer eszten-dövel. —

E kétségtelen tény és erre építette morész fellevezését Vámbéry. Ó ugyanis, a ki maga bejárta Közép-Ázasia pusztáit és ott élt kóbor törökökkel és vad tatár törzsekkel, s megtanult vagy husz török tatár nyelvet, már régen több hasonlóságot látott e vitéz

A földmívelési- ipar- és kereskedelmi tárcza költségvetésének folytatásos tárgyalásánál csupán Andrássy Manó gróf szövegétől a Károlyi Sándor gróf által sürgetett hitelszövegkezelésről szólóan, kiterjeszkedett közgazdaságunk több ágára.

Az ülés végén Szentiványi Kálmán terjesztette be többször elhalasztott interpellációját a maroszeiki havasok tárgyában, melyre Orczy Béla br. belügyminiszter azonnal megadta a választ. E választ a ház tudomásul vette.

Külföld.

Oroszország. A „Novoje Vremja“ párisi jelentése szerint Oroszország részéről a támadó föllépésre okvetlenül szükséges lesz, ha Ausztria-Magyarország a Fekete-tengert politikai és hadi szempontból fenyegetné. Addig Oroszország tartózkodó magatartást követ a szövetségesekre nem számíthat. Valószínű, hogy Franciaország a harcizéren megjelenik mint szövetségtárs; a békében azonban minden tünnetes Oroszország mellett haszontalan és fölösleges volna. Az Angliával való szövetség mint egyes orosz államfők állítják, előnyös lenne, de szemben találván az angol társadalom bizalmatlanságát, — Oroszország egyedül áll s csak saját érdekeit kell védelmezni. (N. Fr. Pr.)

Németország. A szövetség tanács elfogadta a katonai célokra szükséges 280 millió kölcsönre vonatkozó törvényjavaslatot.

Bécsi visszhang.

A helyett, hogy semmiségük érzetében szerényen meghúzódnának a kuczkóban, a hova őket a nagy közönség tartózkodás nélküli részvételese évek óta utasította, és agyvelejű felesleges megerőltetésének mellőzésével, az egyszerű regisztrálással beérnek, — a legnagyobb fontoskodással előtérbe tolnakodnak Tisza miniszterelnöknek a magyar parlamentben legújabbán tett nagyjelentőségű nyilatkozata alkalmából éppen a legkevesebb olvasott bécsi lapok, hogy jelentőség nélküli véleményüket a „höchster Heuriger“-zamatu jónia hangján kifejezzék, Tisza nyilatkozatai után, vélik a bécsi Rosvau bölcsei a többek közt, az interpellálók ép oly okosak, mint voltak annak előtte is az okos magyarok, Helfy és Perczel, eleve tudhatták volna, hogy a fentforgó körülmények közt a kormány nem fog arra válni, a mit kérdezték az egész interpellációt, mellőzhették volna.

Mindenek előtt — írja a „Pester Correspondenz“ — egy tévhitből kell kivezetni ezen apró kérdéseket, melynek képzelgésteli öntetszéltségükben magukat átengedni látszanak. Tisza miniszterelnök válaszában minden bizonyynal mondott egyet-mást a hírlapokról és hírlapok ellen, és pedig szokása ellenére meglehetősen barátságosan hangon. De nem őket értette, támadásai nem a kerítés izsóppja, hanem a Libanon cedrusai ellen voltak irányozva.

népfajokban melyeknek, a sik pusztá a hazájok, melyek levon tőlük életök legnagyobb részét és a melyek az óriási orosz hatalom előtt sem akarnak meghódolni, mint a jámbor ugorokban, akik leginkább halászattól élnek, legfeljebb ha pásztorokdást üznek és a kik oly könnyen feledik szabadságukat és ősi nyelveket a muszka kancsukatól való félelmökben. Ezért ő azt hiszi, hogy a magyar nép eredetileg török tatár faj, a mely azonban húzomabbban érintkezett ugor népekkel és ezért lett a nyelve nagyobb részben — ugor nyelvű.

Véleményének bebizonyítására szeszede minden n, elvtudományát és minden népismeretét és egy pár évvel ezelőtt összes bizonyítékait közreboacsátotta egy 700 lapos nagy könyvben. A nagy közönség és kivált az újságírók nem olvastak el abból 70 lapot sem és a tudomány bizonyítékok közül meg nem hallgattak talán egyet sem, hanem azért mindjárt készen voltak az ítélettel. Eljen Vámbéry! Éljenek a töröktatár rokonok! hangzott minden lapban és ezt ismételte minden laikus olvasó. És nem is esoda.

A törökök iránt a szabadság harc és még inkább az utolsó orosz török háboru óta nagy rokonszenv vert gyökeret minden magyar szíven; s aztán Vámbéry ért hozzá, hogyan kell a nemzeti hűságot legyezgetni. Az első szóban kijelenté ugyan, hogy az ugorok igen derék, becsületes emberek, a kikkel a magyaroknak nincs mit szégyenkezniük, de azért művében lépten nyomon azt hirdeti, hogy vitez és szabadságszerető magyar nép nem származhatik holmi esenevész halászkótlól és jámbor pásztoroktól, a kiket névről is csak most kezdünk ismerni, hanem oly fajtól kell erednie, mint a töröktatár, melyeknek egyik törzse, az ozmán török, fél Ázsiát és fél Európát remegtette meg és a melynek tatár nemzetségei maig is-

Azután tudják meg az ép oly kérdéses, mint kéretlen kritikai-politikai saját terméimé-nyüknek kevésse hivatott s éppen nem választott kimérei, hogy egy magyar miniszterelnök, különösen ha Tisza Kálmánnak hívják, a parlamentben hozzá intézett minden interpellációra válaszol és pedig lehetőleg gyorsan, hogy a magyar parlamentben nem fordul elő az, hogy egyes interpellációk, főleg a fontos és mélyreható jellegűek, egyszerűen az alvilágba sülyesztetnek, másokra pedig csak évek múltán, midőn már egészen megpenészesedtek és elfelejtettek adatik meg a válasz. A magyar miniszter előbb bizonyynal nem tudakozódik kevésbbé jóakaratu bécsi barátainknál, hogy miként rendezze be választát és ha miként a jelen esetben, az adott válasz az interpellálókat és pártkülömbőség nélkül az egész parlamentet kielégíti, jól lehet nem illik rá mindenben az intézett kérdésekre, akkor megnyugodhatnak benne a politikai ítélet nagy bölesességű szatócsei is.

Es végül teljesen hamis állítás az, hogy az interpellálók a miniszterelnök válasza által nem lettek okosabbak. Tessék elolvasni a beszédeket, melyekkel interpellációkat indokoltak s hasonlítsák össze őket ama nyilatkozatokkal, melyekkel a választ tudomásul veszik. Mily különbség! A megvilágítás és tisztázás egész Párnásszusa van a kettő közt. Az indoklás vad heveskedéssel és taktikai kihágással, a replika politikai okossággal, — higgadsággal és mérséklettel van tele, a legfinomabb tapintatról, teljesen érett politikai ismeretről tanuskodik. De hát én Istenem nem lehet az egész világunk és még Froshuber uréknak is eleget tenni.

A „Pester Correspondenz“ fenti, némileg talán erős megjegyzései főleg a „Presse“-nek szólnak, mely régi lap s hiteles kormányközlöny, jelentőségben és elterjedtségben azonban mindinkább összezsugorodik, — hirtelen felkapaszkodott Tiszának és a magyar parlamenti pártoknak fenn ismertett kritizálásához. Az elterjedtségre vonatkozó pont kivételével a „Neue freie Presse“ is kivethi a maga részét a mondottakból. Ha a bécsi vezér lap a magyar miniszterelnök szombati nyilatkozatáról a „Standard“ ban olvasható ítéletét a magáéval egybeveti, egy kissé kétkednie kell a felott, hogy Magyarországot és politikusait hol ismerik jobban, méltányolják becsületesebben: Londonban-e, avagy Bécsben? Pedig az angolok is értenek valamit a politikához és a népszabadsághoz, amit a „Neue freie Presse“ is meg fog engedni.

Napi hírek.

— Vásonkeői gr. Zichy Géza. es. és kir. kamarásnak, teteltlen lakosnak a király őfelsége megeendte, hogy a Daneborg rend és Wasa rend középkeresztjeit elfogadhassa és viselhesse.

páratlan vitézséggel védik szabadságukat a muszka ezár és a perzsa sah ellenében.

Ez az érv olyan tetszetős volt, hogy a tudósok egy része is megingott és Vámbéryhez kezdett hajolni. De Hunfalvy és Budez sem hagyták magukat és heves vitát kezdtek Vámbéry ellen. — Különösen az öreg Hunfalvyt fogta el nagy harag, mikor egész élete munkásságát fenyegetve látta. Felindulásában irodalmi betyárnak mondta Vámbéryt, a ki viszont olyan nyájasságokat vadgalt ellenfeje fejéhez, melyek nagyon hamar elárulták, hogy Vámbéry sokat tanyázott Közép-Ázsiá vad népei között. A harc tüze az utolsó két esztendőben elcsillapult, de egy egy szikra most is fel-fellobog. Mi azonban a küzdelem eredményét már előre kimondhatjuk, annál is inkább mivel Vámbérinnak itthon sem akadt egyetlen jelentékeny követője sem és mert a külföldi tudósai komoly figyelembe sem vették. Az elfogulatlan tudomány előtt itthon is, a külföldön is megdönthetetlen igazság, hogy a magyar nyelv ugor nyelv és magyar nyelv ugor nyelv. Az igaz, hogy a magyarban sok a török szó, de még több a szláv és német, s a milyen nagy tévedés volna egy pár száz kölcsönvett szóért bennünket szlávoknak avagy németeknek deklarálni, éppen olyan helytelenül jár el Vámbéry, midőn néhány török szó és né mely ázsiai tulajdonság miatt a magyar nyelvet és népet török tatárnak hirdeti.

Ismételjük még egyszer a rideg igazságot! a magyar és ugor nyelvek és népek közöz tartozik; — ennyit be tud bizonyítani a tudomány, többet nem. S most egyuttal több ábrándról, sok hűségéről kell lemondanunk. Le kell mondanunk arról az ábrándról, hogy Jáfetnek egyik ivadéka, Chagóg avagy Nimród volna a törzsapánk, mert ez csak jámbor papok vallásos meséje, le kell mondanunk arról is, hogy a híres scytháktól származunk, mert ez csak lelkes krónikások tudákos kohlománya; le-

— A nőegylet álarozos bájára, mely e hó 11-én fog megtartani az „Arany Bika“ szálloda dísztermében, most küldik szét a meghívókat. Belépti-jegy személyenkint 2 frt. — Páholyjegy 3 frt. A páholyba lépőknek személy-jegygyel is ellátva kell lenniük. — Páholyokra előjegyezhetni Györy Elek nőegyleti pénztárnoknál (Főiskola, — pénztári hivatal.) Személyjegyek előre válthatók Szepessy Antal, Zádor Lajos, Beke László és Schvarecz M. Benő urak üzletében. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak. A táncsterembe lépő közönség kéreik lehetőleg álaroz, — illetve jelmezben, vagy egyszerű estélyöltözökben megjelenni. A bál kezdete 9 órakor. A meghívóknak következő urnók vannak aláírva: — Veresné Szathmáry Teréz, elnök. Leéb Pálné, alelnök Berger Henrikné, alelnök. Gróf Bethlen Mikó Róza, Gräfl Györfly Róza Bárné, Gróf Kornizs Zsigmondné, Komlóssy Thurzó Róza, Kaoskovics Ivánné, örökös tiszteletbeli választmányi tagok. Aron Manóné, Bekényi Ottokárné, Békéssy Lászlóné, Benyács Emilné, Bércsey Sámuelné, Brunner Edéné, Budaházy Istvánné, Buzás Elekné, Csanak Józsefné Csiffy Katalin, Dalmay Károlyné, gr. Dégenfeld Józsefné, Dr. Dusóky Pálné, Ferency Aladárné Fráter Imréné, Fries Józsefné, Gaál Józsefné, Gerecsi Kálmáné, Geréby Fülöpné, Gerzon Ödönné, Göltl Mária, Hausner Lajosné, Hegyi Mihályné, Hollaender Ernesztina, Huzly Luiza, Kaffka Róza, Kapros Gáborné, Kaszanyitzky Endréné, Kis Albertné, Klekner Manóné, Köbor Kornélné, Dr. Kola Jánosné, Komlóssy Arthurné, Dr. Legányi Gyuláné, Leszinszky Lajosné, Márk Pálné, Dr. Medve Kálmáné, Mikinszky Károlyné, Nánássy Lászlóné, Nemes Kálmáné, Ormódy Lajosné, Oszterlan Ernőné, Orvényi Ottóné, Paksy Imréné, Pallay Miklósné, Dr. Popper Alajosné, Pusztai Lajosné, Révész Bálintné, Rotschek V. Emilné, Sebess Györgyné, Sesztina Lajosné, Sik Lajosné, Simonffy Imréné, V. Szabó Jánosné, Szabó Kálmáné, Szabó Lajosné, Szallár Ferenczné, Ifj. Szathmáry Mihályné, Szepessy Antalné, Szögyény Jánosné, Steinacker H. Irma, Takács Ferenczné, Tikos Istvánné, Tóth Béláné, Tóth Lajosné, Jablonczay Kálmáné, Jó Istvánné; Várady Imréné, Varga Dalmay Terézia, Vecsey Lajosné rendes választmányi tagok.

— Névmagyarosítás. Lóvy Armin helybeli kereskedő saját, valamint Ilona, József, Erzsébet és Elek nevű kiskoru gyermekei nevét belügyminiszteri engedéllyel „Lukács“ ra változtatta.

— A farsang H-Nánáson. H Nánáson jan. 28-án nagy vígsággal hódoltak Carnéval herczegnek. A bált az ottani kereskedők rendezték sikerrel. A nánási társaság adott egymásnak találkozó a városbába nagytermében, a melyet ez alkalomra izléssel feldíszítették. A jó kedv a hajnali órákban sem akart véget érni. A négyeseket 40 pár táncozta. Ott voltak: Nagy Kálmáné, Csáky Gergelyné (Debreczen) özv. Nagy Gáborné, Szalay Jánosné, Szikszay Józsefné, Pákozdy Lajosné, Lente Balásné, Gál Istvánné, dr. Nagy Gáborné, Beöthy Gáborné, Berencsey Gyuláné, Berencsey Gézőné, Lipthay Józsefné Kovács Antalné, Berencsey Jánosné, Vitáli Gusztávné, Vig Józsefné, Paulini Vilmosné, Szanka Kálmáné, Cseh Béláné (H. Bőszörmény), Somossy Lajosné asszonyok; továbbá Nagy Erzsike, Nagy Ilonka, Csáky Ilonka (Debreczen). Szalay nővérek, Pákozdy Margit

arról is, hogy e szép haza Eteléről és a hunokról, mint őseinkről szállott örökségkép reánk, mert ez csak a németek tévedésén és a magyar krónikások ügyes hamisításán alapszik, le arról is, mintha a török tatár népek volnaának legközelebbi vér- és nyelvrokonaink, mert ebben a felfogásban is több a török iránti rokonszenv és nemzeti hűség, mint a komoly igazság.

De mikor lemondunk a bibliai törzsapárról, az ókori sytha rokonokról, a dieső hun elődökről, azért nemzeti önértéztüknek nem szabad esőkennie, és a mikor az ismeretlen s jelentéktelen ugor népeket vérrokonokul, édes testvérekül fogadjuk, azért a magyar fényes névre éppen nem száll homály. Mert kérdeim, mire legyünk inkább büszkéek, arra-é, hogy rég letűnt elődök hírével dicsekedhetünk, hogy távoli rokonok dícsőségében sűtkérezhetünk, vagy arra, é, hogy alacsony sorsu népek közül, egyedül mi emelkedtünk fel, a mivel nemzetek sorába, hogy ebből az ismeretlen fajtól egyedül mi tudtunk államot alkotni idegen néposaládoknak közepette, és hogy a harc mezején, s a műveltség terén egyedül mi mutathatunk fel híres dícső neveket.

Ne keressünk tehát mesés elődökben dícsőséget és ne találjuk reménységünket bizonytalan rokonokban; e leg büszkéek lehetünk mi, önön magunkra. — Az a nemzet, a mely ezer éven át fentartott egy hatalmas államot, az a nemzet, me y csak az utolsó században is oly nagy férfiakat termelt, mint a politika terén Széchenyi Istvánt, Kossuth Lajost és Deák Ferenczet, a költészet terén Vörösmartyt, Petőfit, Aranyt, az irodalom terén Keményt, Eötvöst és Jókait, az a nemzet nem szorul elődök hírére, rokonok dícsőségére. Mert nem Mhagóg és Nimród, nem Etele és Csaba, nem a scythák és a hunok, hanem ezek a fényes magyar nevek, ezek a mi méltó büszkeségünk, ezek a mi örök dícsőségünk.

Nemes Ilonka, Szallay Mariska, Pongor Ilka, Csiba Mariska. Pomor Róza kisasszonyok s mások.

— Felolvasó kör. Tegnap este szép számú közönség gyűlt össze a városbába nagy tanácsstermében, nemcsupán nőkből, hanem férfiakból is, mert Dr. Kardos Samunak óvastatott fel egy nagy gondal, csinosan összeállított kis dolgozata A nőkről a nők, melyben a nőknak a házias életben való szereplését történelmileg lehozza korunkig, a görögöknél, rómaiaknál és a héberéknél tüzetesebben is leírja. Röviden ösmerteti a Mormon felekezetet is, kiknél mind a soknejűség, mind a sokférjűség szokásban van. Kár, hogy a szerző nem maga olvasta fel csinos kis dolgozatát, mert bizony Zilahy Gyula tegnap este csak azt bizonyította be, hogy a jó színész sem mindig jó felolvasó. A karzat tömve volt ugyan az ifjú nemzedékkel, de meglepőleg csendesen viselte magát; hanem az alatt ülő zsúfolt közönség egy kis része ugy látszik, — csak társalogni szokott oda menni. Tegnap meg épen valamelyik fiatal anya egy elbecézett kis fiát hozta fel, a ki a helyett hogy a mamája mellett maradt volna, szerzte szét látatlanokodott. — Mind e mellett a közönség figyelemmel hallgatta végig az érdekes felolvasást, s megtapsolta.

— Tombola. A debreczeni Fröbel gyermekert egylet, mely csendesen, zajtalanul, de annál kitartóbb szorgalommal működik, intézetét a kor színvonalán tartani igyekszik, e törekvés azonban nem csekély anyagi áldozattal jár, melyet csak akkor képes a közügy érdekében meghozni, ha minél nagyobb alap-tőkével rendelkezik. — Épen ezért a Fröbel gyermekert egylet választmánya elhatározta, hogy jövő márczius hó 3-án táncvirággal egybekötött tombolát fog alapitójának gyarapítására rendezni.

— Debreczen sz. kir. város közigazgatási bizottsága február havi ülését hétfőn tartja meg.

— Sarkatlan hakkancsok. Nagy hűbátat éri nemsokára a bakákat. Az uniformis egyik legfőbb díszje fog veszedelemben, melyhez ugyan a bundások eddig sem igen jutottak, de annál inkább pompáztak vele az altisztek, a kiknek több jussok van válogatni az „extrá“-ban. Leveszik a magas sarkot a hakkancsról, lapos lesz ezután a bakatalp, mint a libaé, nem lehet úgy kihuzni magát a daliának, mint eddig, sem a sorban, sem a vasárnapi sétán. A főfő aranygalléros „szabók“, a kik annyit bibelődnek a gombokkal, a zsinórral és minden egyéb aprósággal, a mi nélkül szerintük se baka, se huszár nem igazi katona, rájöttek most arra, hogy a magas sarok alkalmatlan a hosszú meveteknél, mert tyukszemet csinál s ennéltova még a régi bakancsokról is leittetik a felesleget. A közös hadügyminiszter már elrendelte a nevezetes hadi reformot, a mi bármily okos dolog is különben, bizonyára kinos szenzációt fog kelteni a szakácsnői és — a dadai körökben.

— Mennyit nő a nap februárban? Február hó 1-én a nap 7 óra 29 perckor kel és 4 óra 58 perckor nyugszik: a nappal hossza tehát a mai napon már 9 óra 29 perc, az éj hossza pedig 14 óra 27 perc. A nappal hossza február hó folyamán 1 órával és 27 perccel fog nőni. A hónap utolsó napján, 29-én a nap 6 óra 49 perckor kel és 5 óra 38 perckor nyugszik. Ezen a napon a nappal hossza 10 óra 56 perc, az éj hossza pedig 13 ó. 11 perc lesz. Február hónapban 11. és 12. ike közötti éjjel részleges napfogyatkozás is lesz, a mely 11-én este 14 óra tájban kezdődik és 12-én éjjel 2 és fél órakor végződik. De a napfogyatkozás nálunk nem lesz látható. Nézzük most már a febr. havi időjárásra vonatkozó jósásokat. Ilyen háromféle is van, tehát kinek-kinek könnyen ki lehet belőlük választania az izlése szerint való időjárást. A 100 éves naptár jóvendőlése a következő: 3-tól 10-ig nagy hideg és hó, 11-től 14-ig erős szél, 15-től 16-ig borult, 16-án és 17-én hó, 19-én és 20-án meleg, kellemes idő, 21-től 28-ig eső, 29-én záporosó menydőlés. — Herschel csillagász pedig a következőket mondja: 4-ig hideg, ha délnyugati szél nem fúj, 4-től 12-ig eső vagy hó, déli vagy nyugati szél mellett; 12-től 20-ig hideg, ha délnyugati szél nem fúj, 20-tól 27-ig hó szélvész és zivatar; huszonhétől a hónap végéig hó és eső. — (Csak az a baj, hogy sok ebben a czigányprepozició: a „ha.“ Van még egy harmadik jósolat is, a legbölesebb valamennyi között; szól pedig a következőképen: Néha ez a hónap (február) is állandó időjárást mutat, rendszeren azonban gyakori változások fordulnak elő az időjárásban. Enyhe időre hamar zord, hideg vihar, vagy derült idő következik. Ez van aztán jól megmondva; mert a mit mond, az igaz, a mit pedig nem mond, hogy milyen lesz az időjárás, arra minek előre kíváncsiaskodni, ugy is megtudjuk majd.

— A debreczeni termény és áruraktár árutorgalmi kimutatása: Készlet 1888 január 1-én 51287 m. m. 297640 frt biztosítási értékben, beraktározottat január hóban 2336 m. m. 14120 frt biztosítási értékben, összesen 53623 m. m. 311760 frt biztosítási értékben. Kiraktározottat január hóban 7252 m. m. 45560 frt biztosítási értékben, készlet 1888 január 31-én 46371 m. m. 266200 frt biztosítási értékben.

— Sajtótárgyalás. Poyvár Dénes kir. ügyész közváltó sajtópert indított Mikecz József nyiregyházi lakos, az ottani „Ebredjünk“ szerkesztője ellen. Az esküdtszéki tárgyalás ideje ezen ügyben már egyszer ki volt

tlizve
tötták
beli k
dikára
széki
februá
kéri a
jóság
kesztő
előtt
töpör
ugorn
készül
gyüle
megrá
az él
hol az
azért
kora
tania,
anyjá
ból a
janár
szállí
a töb
marh
vásár
körül
szíve
ja h
és h
fekhe
a jár
ezern
pek.
megy
nivé
taraj
borvi
nap r
a gaz
fogy
holot
nát.
ról t
A ho
kores
üzök
kék-s
Sziks
lya.
mind
olyan
tegn
embe
kelet
szigo
kik k
dára.
nek v
haner
kerül
Igy
törni
teher
vonta
lomig
hírlap
de-
szint
Csiba
laktá
gi k
kas é
n. til
komp
s or
t a k
Szi
sei é
salto
elhuz
csuf
mi e
jelen
s a s
vada
ban á
tagja
mint
kész,
haner
fedet
fordu
diada
az ag
londo
Gaze
hirt
letlen
A m
vári
szíve
a set
üket
De m
érkez
lötte
dalmi
hogy
elköv
vélet
csakí
dokló

Hirdetmény.

Vb. Schönberg és Oláry alóírott esődtömeggondnoka részéről az ideigl. esődválasztmány határozatához képest, mely határozat a n.-várad i. tek. kir. tszék, mint esődbíróság 886/888 h. sz. végzésével is jóváhagyott, közhírré tételük, miszerint közadosok esődtömegéhez leltározott s a nagyvárad i. üzletben 1—1370-ig s 1372—1373 tételszámig bezárólag felvett s 20642 frt 97 kr beszerzési s 7783 frt 63 kr-ra becsült, mint a b.-ujfalusi üzletben leltározott s a esőd-leltárban 1—275 tétel számig bezárólag felvett 7428 frt 21 kr. beszerzési s 1975 frtra becsült kézmű, dívat, rövidáru, kész női s gyermeköltönyök, kalapok, muffok, fehérművek, ruhaszövetek s az összes üzleti felszerelések zárt ajánlatok útján a legtöbbet ígérőnek el fognak adni.

Mihez képest az ajánlatot tenni óhajtók felhívotnak, miszerint 1000 azaz egy ezer frt készpénzzel, mint bánatpénzzel

ellátandó zárt ajánlatukat 1888 évi február hó 15-dik napjának d. u. 6 órájáig Rothmann Lipót ügyvéd n.-várad i. lakos választmányi elnök urhoz adják be; az ajánlati eljárás feltételei az ajánlatokak jogerős elfogadása után a vételárnak 3 nap alatt kezeimhez leendő lefizetése, a vételi illetéknek viselése, a többi feltételek, mint a esőd-leltárak alóírottánál Nagyváradon, Apáczka utca 17 sz. a. ügyvédi irodámban bármikor megtekinthetők. A nagyvárad i. üzletben levő áru raktár megsemlélése végett alóírottánál minden nap d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6 óráig az illetők jelentkezhetnek; míg a b.-ujfalusi raktár megsemlélése határidőül 1888 évi február hó 8—12-ik napjának d. e. 9-től d. u. 6 óráig terjedő időköz tüzetik ki, mikor is alóírott tömeggondnok B.-Ujfaluban s a nagyven-déglőben lesz feltalálható.

Nagyváradon 1888 Január hó 27-én

Szokoly Tamás

ügyvéd, esődtömeggondnok.

607.
1887.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közhírré tételük, miszerint a piac közepén lévő „Dobozi ház“ udvarával és kertjével együtt, — ide nem értve tehát azon ház ondódi és ujosztásu földet, valamint ide nem értve, az azon ház alatti bolt helyiségeket, — a városház nagytermében folyó 1888-ik évi Február 22-ik napján, délelőtt 10 órakor tartandó nyilvános árverés útján folyó 1888-ik évi május 1-től három évre, tehát az 1891-ik évi Május 1-ig terjedő időre, a városi számvévi hivatalnál megtekinthető feltételek mellett haszonbérbe fog adni.

Miről az árverelni óhajtók azzal értesítetnek, hogy 1000 frt kikiáltási

ár 10%-kát az árverelő bizottság kezéhez bánatpénzzel, készpénzben letenni tartoznak.

Debreczen 1888 Január 26.

A városi tanács.

Kiadó emeleti lakás.

Áll: 3 utcai, 3 udvari szoba, konyha, kamara, eselédzsoba, pincze, pad, használatából f. évi 1-ső májustól több évre.

Értekezhetni a czepléd-utcai gyógytárban.

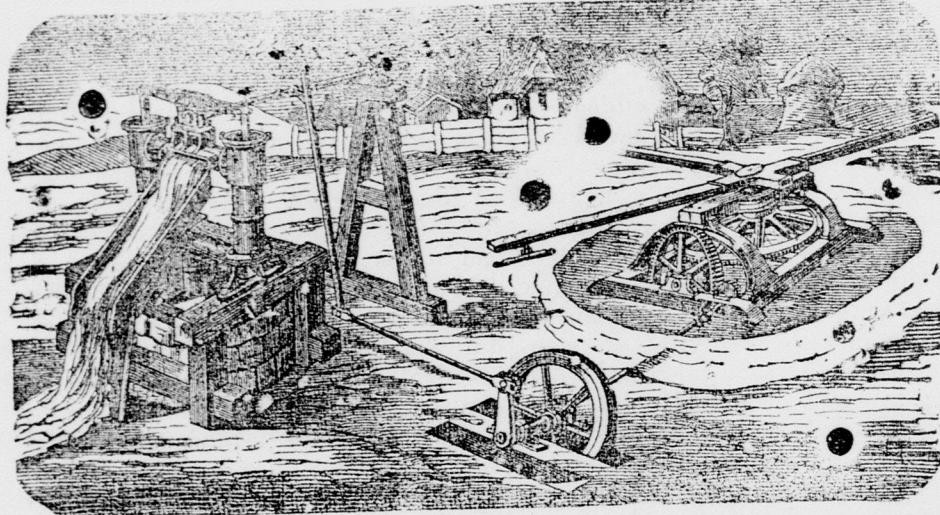
Hivatalos helyiségnek is különösen alkalmas.

Ha kívántatik, istálló és kocsiszin is kiadható.

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára harang és ércöntödéje
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet
kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern technikai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK
felszerelésére

szagmentes ürszékék

felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.
Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten köldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel
gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN SZECHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos iven, hivatalos nyomtatványok

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok.

báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabb árákon állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.